

95/8

Kontrolní závěr z kontroly privatizace vybraných státních podniků v působnosti Ministerstva zdravotnictví a státních lázní

Předmětná kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 1995 pod č. 95/8.

Cílem kontroly bylo prověřit dodržování právních předpisů při privatizaci organizací v působnosti Ministerstva zdravotnictví.

Kontrolu provedla skupina kontrolujících z Odboru zdravotnictví a sociálních věcí NKÚ a skupiny kontrolujících z Oblastních odborů NKÚ Mladá Boleslav, Sokolov, Tábor a Zlín celkem u 9 kontrolovaných osob.

Kontroly byly podrobeny:

- A. Ministerstvo zdravotnictví (dále jen "MZd");
- B. Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci (dále jen "MSNMP");
- C. Fond národního majetku ČR (dále jen "FNM");
- D. Státní léčebné lázně a Zdravotnické zásobování:
 - Státní léčebné lázně, s. p., Poděbrady (dále jen "SLL Poděbrady"),
 - Státní léčebné lázně, s. p., Karlovy Vary (dále jen "SLL K. Vary"),
 - Státní léčebné lázně, s. p., Mariánské Lázně (dále jen "SLL M. Lázně"),
 - Státní léčebné lázně, s. p., Třeboň (dále jen "SLL Třeboň"),
 - Státní léčebné lázně, s. p., Luhačovice (dále jen "SLL Luhačovice"),
 - Zdravotnické zásobování, s. p., Praha (dále jen "ZZ Praha").

Na MZd, MSNMP a FNM byla provedena kontrola pouze ve vztahu k privatizovaným státním podnikům. Proti kontrolnímu protokolu podalo ZZ Praha námítky, které byly vypořádány vedoucí skupiny kontrolujících. O odvolání ZZ Praha proti rozhodnutí o námítkách rozhodl senát Úřadu dne 14. 11. 1995.

S e n á t N K Ú (ve složení: JUDr. Jiří Drábek - předseda, Ing. Karel Bidlo, JUDr. Jan Holeček a Ing. Zdeněk Rodr - členové) na svém zasedání, které se konalo dne 14. listopadu 1995,

s c h v á l i l usnesením č. 95/08/167
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

A. Ministerstvo zdravotnictví

1. porušilo ustanovení § 13 odst. 2 písm. e) zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku, kde je uvedeno:

"Zakládací listina musí obsahovat: ...

e) výši kmenového jmění: pokud nelze výši kmenového jmění stanovit, musí se tak stát do 60 dnů ode dne vzniku podniku; ..."

O d ů v o d n ě n í:

MZd nedodrželo šedesátidenní lhůtu určenou zákonem ke stanovení kmenového jmění, a to u SLL Třeboň o 2 měsíce, u SLL Luhačovice o 1 měsíc, u SLL Mariánské Lázně o 2 měsíce a u ZZ Praha o 16 měsíců;

2. porušilo ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ustanovení § 47 zákona č. 86/1992 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona č. 161/1993 Sb. (platné znění od 1. 7. 1993), a vyhlášku č. 324/1991 Sb., kterou se stanoví závazná osnova pro vypracování privatizačního projektu, ve znění vyhlášky č. 526/1991 Sb., a to v její příloze č. 1 bod 1, kde je uvedeno:

§ 1 odst. 3 zákona č. 92/1991 Sb.

"Podmínky převodu majetku státu stanovené tímto zákonem se nevztahují na majetek, který podle ústavních nebo zvláštních zákonů může být jen ve vlastnictví státu."

§ 47 zákona č. 86/1992 Sb.

"Za přírodní léčivé zdroje lze prohlásit ... ložiska přirozeně se vyskytující rašelin, slatin, bahen a jiných zemín, pokud příznivě působí na lidské zdraví, takže jich je možno používat k léčebným účelům. Přírodní zdroj prohlašuje za léčivý ministerstvo zdravotnictví, které též rozhoduje o jeho využití. Přírodní léčivé zdroje ... jsou ve vlastnictví státu."

vyhláška č. 324/1991 Sb., příloha č. 1 bod 1

"Zpracovatel privatizačního projektu postupuje v zásadě v následujících krocích:

- 1) *Vymezení majetku ... určeného k privatizaci podle tohoto projektu [Formuláře č. 2 (A) až (C)]."*

Výměrem MZd ČSR č. j. LZ/3-2882 - 22. 1. 1960 byly ložisko prosté zemité slatiny Spálená Borkovna a Výměrem MZd ČSR č. j. LZ/3-2884-477 - 30. 3. 1960 ze dne 5. 4. 1960 ložisko slatiny zvané Komárovské blato prohlášeny za přírodní léčivý zdroj.

O d ů v o d n ě n í:

MZd jako zakladatel nese ve smyslu § 7 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb. odpovědnost za to, že v rozporu s ustanovením § 1 odst. 3 téhož zákona připustilo zařazení majetku "přírodní léčivé zdroje, ložiska přirozeně se vyskytující rašelin, slatin a bahen ..., které (podle § 47 zákona č. 86/1992 Sb.) mohou být jen ve vlastnic-

tví státu nebo určených právnických osob" do privatizačního projektu SLL Třeboň.

Současně připustilo, aby:

- v aktualizovaném privatizačním projektu k 31. 12. 1993 SLL Třeboň neoprávněně navrhly k privatizaci bezúplatným převodem na obec dvě parcely (ložiska rašeliny Spálená Borkovna a Komárovské blato) v účetní hodnotě 1 041 tis. Kč. Na základě předložených výpisů z evidence nemovitostí bylo zjištěno, že ve skutečnosti šlo o privatizaci celých ložisek slatinné rašeliny Spálená Borkovna v k. ú. Třeboň o celkové výměře 539 888 m² v hodnotě 1 664 tis. Kč a ložiska rašeliny Komárovské blato v k. ú. Komárov u Soběslavi o celkové výměře 602 722 m² v hodnotě 1 808 tis. Kč. Tím byla v privatizačním projektu neoprávněně snížena hodnota majetku určeného k privatizaci o částku 2 431 tis. Kč,
- v privatizačním projektu ZZ Praha ponechalo cenu pozemkové parcely č. 513 k. ú. Praha 1, Nové Město ve výši 6 872 tis. Kč, ačkoliv cena stanovená znaleckým posudkem ze dne 27. 3. 1992 vypracovaným podle vyhlášky č. 393/1991 Sb., o cenách staveb, pozemků, trvalých porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků, činila 8 362 tis. Kč. V důsledku toho byla v privatizačním projektu vykázána hodnota majetku neoprávněně nižší o částku 1 490 tis. Kč,
- při privatizaci odstěpného závodu ZZ Praha v Ševětíně byl vyčleněn majetek útvaru obrany v pořizovací ceně 26 198 tis. Kč. Tento majetek byl při převodu na Centrum medicíny katastrof Opava uveden v hodnotě nižší o 560 tis. Kč.

B. Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci

1. porušilo ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 92/1991 Sb., ve znění zákona č. 210/1993 Sb., kde je uvedeno:

"Podmínky převodu majetku státu stanovené tímto zákonem se nevztahují na majetek, který podle ústavních nebo zvláštních zákonů může být jen ve vlastnictví státu."

O d ů v o d n ě n í:

MSNMP vydalo dne 25. 1. 1994 rozhodnutí o privatizaci SLL Třeboň k privatizačnímu projektu 50041 na majetek, který je ve vlastnictví státu (přírodní zdroj - ložisko přirozeně se vyskytujících rašelin, slatin ...) a je blokován podle citovaného ustanovení zákona. Toto rozhodnutí vydané v rozporu se zákonem však realizováno nebylo, protože převod uvedeného přírodního zdroje nebyl uskutečněn.

C. Fond národního majetku ČR

1. porušil ustanovení § 4 odst. 2 a § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je uvedeno:

§ 4 odst. 2

"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ..."

§ 7 odst. 1

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

O d ů v o d n ě n í:

FNM při převodu privatizovaného odstěpného závodu Ševětín ZZ Praha nepřevzal do svého účetnictví hodnotu majetku vykázanou v rozvaze ke dni převodu majetku, tj. k 1. 11. 1992, ve výši 169 916 tis. Kčs po provedených opravách na základě auditorského posudku, ale nesprávně v původní neopravené výši 162 762 tis. Kčs. Tím Fond nesprávně vykázal zisk z prodeje majetku Fondu z veřejné soutěže ve výši 7 238 tis. Kčs, ačkoliv skutečný zisk z této operace byl pouze ve výši 84 tis. Kčs.

D. Státní léčebné lázně a Zdravotnické zásobování:

1. SLL Třeboň porušily ustanovení § 382 odst. 1 písm. b) zákona č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník, § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb. a Účtovou osnovu a postupy účtování pro podnikatele č. j. V/20 100/1992, vydanou Opatřením FMF k provedení § 4 odst. 2 citovaného zákona o účetnictví (registrovaným ve Sbírce zákonů), v těchto ustanoveních:

§ 382 odst. 1 písm. b) zákona č. 109/1964 Sb.

"Pro úvěrování platí tyto zásady: ..."

b) organizace je oprávněna použít úvěrových prostředků jen k účelům, ke kterým byly poskytnuty; ..."

§ 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

"Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí ...; není-li možno tuto zásadu dodržet, mohou účtovat i v účetním období, v němž zjistily uvedené skutečnosti."

§ 3 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb.

"Účetním obdobím je kalendářní rok."

Účtová osnova a postupy účtování pro podnikatele

"Na účtě 562 - Úroky se účtuje platební povinnost z titulu úroků vůči bankám, dodavatelům, v případě půjček, finančních operací (např. eskontace cenných papírů). Nepatří sem kapitalizované úroky, tj. úroky, které se zahrnují přímo do pořizovací ceny nehmotného a hmotného investičního majetku. Kapitalizace úroků se zahájí od začátku vynakládání výdajů na pořízení nehmotného a hmotného investičního majetku, nebo od zahájení jeho pořizování,

nebo od zahájení úrokování podle toho, která okolnost nastane dříve. Kapitalizace úroků končí uvedením nehmotného a hmotného investičního majetku do používání."

O d ů v o d n ě n í:

SLL Třeboň uzavřely v dubnu 1991 úvěrovou smlouvu o poskytnutí střednědobého investičního úvěru s Českou státní pojišťovnou na rekonstrukci interiérů v Ústavu léčby hybných poruch (dále jen "ÚLHP"). Úvěr ve výši 85 000 tis. Kčs byl připsán na běžný účet SLL v dubnu 1991. V období provádění rekonstrukce, tj. v letech 1991 až listopad 1994, vyčerpaly SLL Třeboň v souladu s úvěrovou smlouvou na uvedenou rekonstrukci částku 42 448 tis. Kč. Tuto hodnotu provedených prací a dodávek však zatížily úrokem z celého úvěru, který byl poskytnut ve výši 85 000 tis. Kč a zaúčtován do nákladů na rekonstrukci v částce 48 135 tis. Kč. Do nákladů na předmětnou rekonstrukci však měly být zahrnuty úroky pouze ve výši 24 038 tis. Kč, což představuje úrok z části vyčerpaného úvěru ve výši 42 448 tis. Kč, a nikoliv z celého úvěru. Úroky ve výši 24 097 tis. Kč (rozdíl mezi 48 135 tis. Kč a 24 038 tis. Kč) byly do investic zaúčtovány neoprávněně. O tuto částku byla nesprávně vykázána vyšší účetní hodnota hmotného investičního majetku k 31. 12. 1994.

Mimo shora uvedené neúčtovaly SLL v roce 1992 a 1993 o platební povinnosti z titulu úroků v částce 26 136 tis. Kč vůči České státní pojišťovně, přestože jim tato povinnost vyplývala z Účtové osnovy a postupů účtování pro podnikatele.

2. SLL Třeboň porušily ustanovení § 12 odst. 2 a § 13 odst. 1 nařízení vlády ČSSR č. 136/1989 Sb., o informační soustavě organizací, kde je uvedeno:

§ 12 odst. 2

"Při prověřování věcné správnosti roční účetní závěrky se přezkoušuje správnost a pravdivost ročního hospodářského výsledku; při tom se posuzuje zejména správnost vykázaných hospodářských prostředků a nákladů a výnosů ..."

§ 13 odst. 1

"Organizace provádí soustavné, úplné a včasné přezkušování věcné a formální správnosti účetních dokladů a účetních zápisů a odpovídá za ně a za formální a věcnou správnost roční účetní závěrky a průkaznost účetnictví."

O d ů v o d n ě n í:

SLL Třeboň vlivem nesprávného účtování zaplacených úroků z úvěru čerpaného v roce 1991 vykázaly hospodářský výsledek za rok 1991 vyšší o částku 6 753 tis. Kčs.

3. SLL Luhačovice, SLL Třeboň a SLL Poděbrady porušily ustanovení § 18, § 40 písm. a) a § 41 odst. 1 vyhlášky č. 23/1990 Sb., o účetnictví, a § 6 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 92/1991 Sb., kde je uvedeno:

§ 18 vyhláška č. 23/1990 Sb.

"Účetními zápisy se zachycují v účetních knihách stavy hospodářských prostředků a jejich změny, k nimž dochází v důsledku uskutečněných hospodářských a účetních operací (dále jen 'účetní případy')."

§ 40 písm. a) vyhláška č. 23/1990 Sb.

"Účetní zápisy se přezkoušují z hlediska

a) věcného, tj. zda jsou všechny účetní případy správně zaúčtovány a zda stavy na účtech odpovídají skutečnosti, ..."

§ 41 odst. 1 vyhláška č. 23/1990 Sb.

"Úplnost a správnost zaúčtování účetních případů do příslušného účetního období a na správné účty a jejich strany se prokazuje měsíčně účetní knihou, v níž jsou účetní případy zachyceny podle jednotlivých, popřípadě sběrných účetních dokladů. Správnost stavů hospodářských prostředků na účtech se ověřuje inventarizacemi hospodářských prostředků."

§ 6 odst. 1 písm a) a d) zákona č. 92/1991 Sb.

"Privatizační projekt podniku je souhrn ekonomických, technických, majetkových, časových a dalších údajů, který obsahuje

a) označení podniku a vymezení majetku určeného k privatizaci podle tohoto projektu (dále jen privatizovaný majetek), ...

d) ocenění privatizovaného majetku, ..."

O d ů v o d n ě n í:

SLL Luhačovice vykázaly v účetnictví hodnotu pozemků za rok 1991 o 53 911 tis. Kč nižší, než byla jejich skutečná cena. Tyto pozemky nebyly přeceněny v souladu s vyhláškou č. 393/1991 Sb., o cenách staveb, pozemků, trvalých porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání pozemků /porušen § 18/.

SLL Třeboň vykázaly nesprávným účtováním o pozemcích a trvalých porostech v účetnictví nižší hodnotu pozemků za rok 1991 o částku 6 482 tis. Kč. Chyba nebyla odstraněna ani v účetnictví za rok 1992, kde byl opětovně vykázán nižší stav majetku. Do privatizačního projektu byly pozemky zařazeny v uvedené nižší částce, než ke kterým měly SLL právo hospodaření. Ani aktualizací privatizačního projektu k 31. prosinci 1993 nebyly chybné údaje odstraněny /porušen § 41 odst. 1/.

SLL Poděbrady nezajistily přezkoušení účetních zápisů z věcného hlediska. Vlivem chybného propočtu byla na účtů základních prostředků k 30. 4. 1992 zaúčtována vyšší hodnota pozemků, k nimž měly SLL právo hospodaření, a to o částku 406 tis. Kč. Při aktualizaci privatizačního projektu došlo k opravě uvedené částky /porušen § 40 písm. a) /.

4. SLL Poděbrady porušily Opatření FMF č. j. FMF/ V/1 - 29 203/90, vydané k provedení § 2 písm. a) a § 14 zákona č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací, ve znění záko-

na č. 128/1989 Sb., kde v části II. odst. 1 je stanoveno:

"Organizace při převodu účetnictví z roku 1990 do roku 1991 zvýší počáteční zůstatek účtu 010 a počáteční zůstatek účtu 921 ... o cenu pozemků, zahrnovaných od 1. 1. 1991 do účetnictví. Pokud organizace z vážných důvodů nezahrne pozemky na účty 010 a 921 v převodovém můstku, zajistí zahrnutí pozemků do účetnictví nejpozději do 30. 6. 1991 (bez účetního zápisu úpravou počátečního stavu)."

O d ů v o d n ě n í:

SLL Poděbrady porušily uvedené Opatření FMF tím, že do svého účetnictví na účet základních prostředků zahrnuly pozemky v hodnotě 43 086 tis. Kčs, k nimž měly právo hospodaření až v prosinci 1991 namísto k 30. 6. téhož roku.

5. ZZ Praha porušilo ustanovení § 4 odst. 2, § 7 odst. 1 a 3, § 11 odst. 1 písm. b) a f), § 29 odst. 4, § 30 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je uvedeno:

§ 4 odst. 2

"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ..., které stanoví federální ministerstvo financí a vyhlášené je oznámením o jejich vydání ve Sbírce zákonů."

Opatření FMF č. j. V/20 100/1992 (registrované ve Sb. zákonů) vydané k provedení citovaného ustanovení zákona stanoví účetní osnovu a postupy účtování pro podnikatele s účinností od 1. 1. 1993, kde je v části b) účtová třída 1 - Zásoby uvedeno:

Účtová třída 1 - Zásoby

Čl. IV. odst. 1 a 5

"Zásoby se oceňují v souladu se zákonem [§ 25 odst. 1 písm. c) zákona č. 563/1991 Sb.], a to - zásoby nakoupené pořizovacími cenami, ..."

"Pořizovací cenou se rozumí cena, za kterou jsou zásoby skutečně pořízeny včetně nákladů s jejich pořízením souvisejících ..."

Čl. V. odst. 1 s odvoláním na čl. XII. odst. 1 úvodního ustanovení stanoví:

"Při inventarizaci se zjišťuje též užitná hodnota zásob, která se porovnává s oceněním zásob v účetnictví. Latentní (skryté) přírůstky hodnoty se nezaúčtovávají. Latentní úbytky hodnoty jsou předmětem analýzy, a pokud není snížení hodnoty definitivní, vytváří se opravná položka ..."

"Opravné položky se vytvářejí ... v případech snížení jejich ocenění v účetnictví prokázaném na podkladě údajů inventarizace majetku ..."

§ 7 odst. 1

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

§ 7 odst. 3

"Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky."

§ 11 odst. 1 písm. b) a f)

"Účetní doklady jsou originální písemnosti, které musí mít tyto náležitosti ..."

b) popis obsahu účetního případu a označení jeho účastníků ..."

f) podpis osoby odpovědné za účetní případ ..."

§ 29 odst. 4

"Účetní jednotky jsou povinny prokázat provedení inventarizace u veškerého majetku a závazků po dobu pěti let po jejím provedení."

§ 30 odst. 2

"Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období. Přitom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období, popřípadě za dobu od začátku následujícího účetního období do dne ukončení fyzické inventury v prvním měsíci tohoto účetního období."

O d ů v o d n ě n í:

Ve ZZ Praha bylo zjištěno, že některé účetní doklady neobsahovaly předepsané náležitosti a účetní zápisy o nich nebyly doloženy. V roce 1993 zúčtovalo ZZ Praha účetní doklad č. 40147 (vyřazení DHIM - převod do operativní evidence) ve výši 4 863 tis. Kč. K tomuto účetnímu dokladu nedoložilo, o jaký majetek se jednalo, ani důvod jeho vyřazení. Rovněž tak nedoložilo vedení tohoto majetku v operativní evidenci, ani jeho inventarizaci za rok 1993 a 1994. Jeho hodnota podle odborného odhadu nebyla zahrnuta do majetku určeného k privatizaci.

K 31. 12. 1993 zúčtovalo ZZ Praha na účet "manka a škody" částku 1 624 tis. Kč, kterým byl snížen stav zásob. Tento účetní případ ZZ Praha nedoložilo průkazným způsobem. Na základě zápisu z jednání závodní inventarizační komise k závěrům roční inventarizace k 31. 12. 1993 závodu Brno ze dne 10. 1. 1994 zúčtovalo ZZ Praha snížení zásob na účet "manka a škody" z důvodu expirace v částce 6 460 tis. Kč. Provedení inventarizace k 31. 12. 1993 však nedoložilo. Rovněž tak fyzickou likvidaci těchto zásob ZZ Praha nedoložilo. Kontrolou bylo dále zjištěno, že uvedené zásoby v hodnotě 3 217 tis. Kč jsou dosud uloženy ve skladu Veverské Knínice. Na zbývající část odepsaných zásob v hodnotě 3 214 tis. Kč předložilo ZZ Praha soupisy odepsaných zásob. Tyto soupisy neměly předepsané náležitosti, a to podpisy osob odpovědných za provedení inventarizace.

Citované ustanovení porušilo ZZ Praha tím, že v roce 1993 nevedlo zásoby v pořizovacích cenách, ale v cenách po jejich přecenění. Nedodržením postupu stanoveného právními předpisy ZZ Praha neoprávněně snížilo účetní stav zásob v roce 1993 o částku 6 860 tis. Kč. O tuto částku zvýšilo celkovou ztrátu z hospodaření podniku a současně neoprávněně snížilo hodnotu majetku určeného k privatizaci.

Předmětné ustanovení porušilo ZZ Praha tím, že v kontrolovaném období let 1993 a 1994 závod Brno neprokázal provedení inventarizace veškerého majetku a závazků a dále tím, že podnik provedl fyzické inventury majetku k 31. 10., avšak neprokázal stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky. Výše uvedená zjištění svědčí o tom, že účetnictví ZZ Praha nebylo v kontrolovaném období vedeno úplně, průkazným způsobem a správně. To potvrzuje i skutečnost, že ZZ Praha neprovádělo inventarizace majetku podle zákona o účetnictví.

6. SLL Třeboň, SLL K. Vary, SLL M. Lázně, SLL Luhačovice a SLL Poděbrady porušily ustanovení § 7 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 563/1991Sb., kde je uvedeno:

§ 7 odst. 1, 2 a 3

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

"Účetnictví účetní jednotky je úplně, jestliže účetní jednotka zaučtovala všechny účetní případy týkající se účetního období."

"Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky."

O d ů v o d n ě n í :

SLL Třeboň účtovaly v únoru 1995 o pozemcích, které měly být zařazeny do hmotného investičního majetku již v roce 1991. Současně bylo zjištěno, že ocenění stavebních pozemků neprovedly SLL Třeboň v souladu s vyhláškou č. 393/1991 Sb., neboť cenu pozemků dle § 15 neupravily podle přílohy č. 7 k této vyhlášce. K 30. červnu 1995 uvedly SLL v účetnictví hodnotu pozemků o 2 236 tis. Kč nižší, než je skutečná hodnota pozemků, k nimž mají právo hospodaření /porušen § 7 odst. 1 a 2/.

SLL K. Vary porušily předmětné ustanovení zákona tím, že výběr hotovosti z bankovního účtu určený k výplatě mezd a záloh na mzdy v r. 1993 pro střediska Richmond a Florencie nebyl zapsán do pokladni knihy a zaučtován na účtu 211 - Pokladna, ale nesprávně přímo na účet 331 - Zaměstnanci. Vyplacené mzdy mimo pokladnu za rok 1993 představují částku 10 945 tis. Kč /porušen § 7 odst. 3/.

SLL M. Lázně porušily uvedená ustanovení citovaného zákona tím, že zahrnuly do svého hmotného investičního majetku pozemky, které byly podle evidence vedené v katastru nemovitostí v Chebu zapsané na listech vlastnictví jiných subjektů. Jde o pozemky v rozloze 11 730 m² v celkové hodnotě 318 tis. Kč. Současně uvedená ustanovení porušily tím, že do doby zahájení kontroly nezahrnuly do svého hmotného investičního majetku pozemky, které jsou podle evidence v katastru nemovitostí v Chebu vedené na jeho listech vlastnictví o celkové výměře 387,5 m² /porušen § 7 odst. 1 a 3/.

SLL Luhačovice nevedly v účetnictví pozemky o celkové výměře 1 009 m² v celkové hodnotě 5 tis. Kč, ke kterým měly podle výpisu z katastru nemovitostí Luhačovice ze dne 31. 7. 1995 právo hospodaření /porušen § 7 odst. 1/.

SLL Poděbrady porušily uvedená ustanovení tím, že účtovaly o vydání pozemku restituentovi o 88 tis. Kč vyšší částku, než byla skutečná hodnota restituovaného majetku. Tím snížily základní prostředky SLL k 1. 5. 1992, tj. ke dni privatizace, o uvedenou částku /porušen § 7 odst. 1/.

7. SLL M. Lázně porušily ustanovení § 23 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, kde je stanoveno:

"Hospodářský výsledek nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji podle odst. 2 se upraví o částky, které nelze zahrnout do výdajů (nákladů) nebo jsou do nich zahrnuty v nesprávné výši, a o veškeré částky neoprávněně zkracující příjmy. Pokud rozsah některých druhů výdajů (nákladů) je omezen nebo limitován ..., lze je pro stanovení základu daně zahrnout do výdajů (nákladů) maximálně ve stanovené prokazatelné výši."

O d ů v o d n ě n í :

SLL M. Lázně zahrnuly do nákladů a v přiznání k dani z příjmů za r. 1993 a 1994 neupravily základ této daně o celkovou částku 105 tis. Kč (za odtazeni havarovaného služebního vozidla v důsledku zaviněné dopravní nehody, za ubytování hostů, za neoprávněně vyúčtovaný pronájem inventáře a vybavení léčebného domu Silva, a za chybně účtovanou výrobu a montáž barového pultu pro tento léčebný dům).

8. SLL K. Vary porušily ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, kde je stanoveno:

"Daňová povinnost vzniká dnem vystavení daňového dokladu za zdanitelné plnění, pokud zákon nestanoví jinak."

O d ů v o d n ě n í :

SLL K. Vary na základě vydaných faktur za výkony a služby, které podléhaly daňové povinnosti, neúčtovaly DPH a tuto neodvedly za rok 1993 ve výši Kč 19 tis. Kč a za rok 1994 ve výši 8 tis. Kč.

9. SLL Luhačovice porušily ustanovení § 5 odst. 2 a 3 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, kde je stanoveno:

"K vydání věci vyzve oprávněná osoba povinnou osobu do šesti měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, jinak její nárok zanikne."

"Povinná osoba uzavře s oprávněnou osobou dohodu o vydání věci a věci vydá nejpozději do třiceti dnů po uplynutí lhůty uvedené v odst. 2 ..."

O d ů v o d n ě n í:

SLL Luhačovice uzavřely dne 31. 3. 1992 s oprávněnou osobou dohodu o vydání věci - pozemku parcely č. 679/2 v k. ú. Luhačovice (restituce lázeňského domu Vltava), přestože oprávněná osoba uplatnila žádost o vydání věci až 24. 2. 1992, tj. čtyři měsíce po zákonem stanovené lhůtě. Tím, že SLL uzavřel s oprávněnou osobou dohodu o vydání věci, která uplatnila žádost o vydání věci až po zákonem stanovené lhůtě, věc neoprávněně vydal.

10. ZZ Praha, SLL K. Vary a SLL M. Lázně porušily ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, kde je uvedeno:

"Povinná osoba je povinna s věcmi až do jejich vydání oprávněné osobě nakládat s péčí řádného hospodáře, ode dne účinnosti tohoto zákona nemůže tyto věci, jejich součásti a příslušenství převést do vlastnictví jiného ani přenechat jinému do užívání ... Takové právní úkony jsou neplatné."

Závazná osnova pro vypracování privatizačního projektu (vyhláška č. 324/1991 Sb., ve znění vyhlášky č. 526/1991 Sb.) stanoví pro zpracování Formuláře č. 2 (B) v bodě 16.1.:

"Majetek neřešený tímto projektem z důvodu nevyjasněných restitučních nároků ... Jako způsob zajištění dočasné správy je možné uvádět převedení neprivatizovatelného majetku na orgány státní správy ... nebo ponechání ve formálně přetrvávajícím státním podniku."

O d ů v o d n ě n í:

ZZ Praha přenechalo neoprávněně do užívání a. s. Tamda Ústí nad Labem majetek v hodnotě 2 123 tis. Kč (administrativní budova a sklady), který byl v privatizačním projektu odštěpného závodu Ústí nad Labem uveden jako neřešený z důvodu nevyjasněných restitučních nároků a ke kterému má ZZ Praha doposud právo hospodaření. Uvedený majetek není veden v účetnictví ZZ Praha.

Dále ZZ Praha neoprávněně pronajalo a. s. Medicamenta Vysoké Mýto majetek uvedený v privatizačním projektu jako neřešený z důvodů nevyjasněných restitučních nároků (pozemky a sklady v Týništi nad Orlicí) v celkové hodnotě 937 tis. Kč. O vydání majetku je dosud veden soudní spor.

Za pronájem majetku, který byl předmětem restitucí, získalo ZZ Praha v období od 6. 5. 1992 do 30. 6. 1995 neoprávněně tržby v celkové výši 2 144 tis. Kč a o tuto částku zkrleslilo výsledek hospodaření.

SLL K. Vary porušily ustanovení citovaného zákona tím, že nezajistily, aby pozemek (parcela č. 2042 k. ú. Karlovy Vary) byl vydán oprávněné osobě, a nezabránily, aby předmětný pozemek byl prodán v dražbě spolu s léčebnými domy Kosmos II. a Kosmos III., přestože s nimi nesouvisel. Přitom karty provozních jednotek předané Okresní privatizační komisi v K. Varech k dražbě léčebných domů Kosmos II. a III. parcelu č. 2042 neobsahovaly.

SLL M. Lázně neplnily povinnost nakládat s inventářem a vybavením ve svém majetku do vyřešení restituční žádosti s péčí řádného hospodáře a připustily, aby inventář a vybavení:

- a) lázeňského domu Kriváň v pořizovací hodnotě 1 001 tis. Kč (dle inventury k 30. 4. 1992) převzala neoprávněně do svého majetku a. s. Léčebné lázně Mariánské Lázně,
- b) lázeňského domu Silva samy neoprávněně zaplatily na základě faktury a. s. Léčebné Lázně Mariánské Lázně (č. účetního dokladu 25/93) ve výši 73 tis. Kč.

Současně připustily, aby akciová společnost bez právního důvodu vyúčtovala pronájem tohoto zařízení, a přijatou fakturu č. 19/93 ve výši 6 tis. Kč proplatily. Inventář a vybavení lázeňského domu Kriváň a Silva včetně budov a pozemků byl privatizačním projektem označen jako neprivatizovatelný a nebyl zahrnut do majetku, který byl privatizačním projektem určen k vložení do akciové společnosti.

11. ZZ Praha a SLL M. Lázně porušily ustanovení § 2 a § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění zákona č. 210/1993 Sb., a ustanovení závazné osnovy pro vypracování privatizačního projektu, příloha č. 1 vyhlášky č. 324/1991 Sb., o stanovení závazné osnovy pro vypracování privatizačního projektu, ve znění vyhlášky č. 526/1991 Sb., kde je uvedeno:

§ 2 zákona č. 92/1991 Sb.

"Majetkem podniku pro účely tohoto zákona je souhrn věcí a finančních prostředků, ke kterým má podnik právo hospodaření nebo které jsou v jeho vlastnictví, jakož i souhrn práv, jiných majetkových hodnot a závazků podniku."

§ 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb.

"Podniky nemohou uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku sloužícího k provozování jejich podnikatelské nebo jiné hospodářské činnosti ..., k němuž mají právo hospodaření ..."

"Výjimky z ustanovení první věty odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit vláda."

Vláda ČR rozhodla usnesením č. 139 ze dne 3. 5. 1991, ve znění usnesení č. 184 a č. 197 (obojí z roku 1991), mimo jiné o udělení obecné výjimky takto:

"... státní podniky mohou mimo obvyklé hospodaření uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví, aniž musí žádat o výjimku, kdy se jedná o prodej ... základních prostředků se zůstatkovou hodnotou do 15 tis. Kč ... osobních a nákladních automobilů a autobusů starších 5 let s tím, že jejich prodej bude realizován za ceny stanovené znalcem."

Závazná osnova pro vypracování privatizačního projektu (příloha k vyhlášce č. 324/1991 Sb., ve znění vyhlášky č. 526/1991 Sb.) pro formulář č. 2 (B) v bodě 16.1 stanoví:

"Majetek neřešený tímto projektem z důvodů nevyjasněných restitučních nároků: ... (Jako způsob zajištění dočasné správy je možné uvádět převedení neprivatizovaného majetku na orgány státní správy, ... nebo ponechání ve formálně přetrvávajícím státním podniku ...)."

O d ů v o d n ě n í :

ZZ Praha po privatizaci odštěpných závodů v roce 1992 nezahrnulo do svého účetnictví majetek neřešený privatizačními projekty závodů z důvodů nevyjasněných restitučních nároků v pořizovací ceně 9 313 tis. Kč, ke kterému mělo v té době právo hospodaření. Do 31. 12. 1994 došlo k vydání věci pouze v jednom případě. ZZ Praha ve svém účetnictví vykazovalo tento majetek v hodnotě 3 542 tis. Kč. Snížení původní výše restitučních nároků ZZ Praha nezdokladovalo. ZZ Praha porušilo citované ustanovení také tím, že nezahrnulo do hodnoty pozemků ve svém privatizačním projektu cenu pozemkové parcely stanovenou znaleckým posudkem dle vyhlášky č. 393/1991 Sb., přičemž tuto cenu neoprávněně snížilo o 1 403 tis. Kč /porušen § 2/.

Citované ustanovení ZZ Praha porušil tím, že odprodal v říjnu roku 1992 speciální skříňový automobil LIAZ, r. výroby 1989, a to za dohodnutou cenu ve výši 190 tis. Kčs, stanovenou bez znaleckého posudku /porušen § 45 odst. 1 a 2/.

~~Výzkumný ústav balneologický Mariánské Lázně (dále jen "VÚB"), jehož právním nástupcem jsou podle rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ČR č. j. PRO-075 - 29. 4. 1993 ze dne 14. 5. 1993 SLL M. Lázně, prodal na základě hospodářské smlouvy uzavřené mezi VÚB a Komerční bankou Praha budovu "Pelnář" v Mariánských Lázních (dům čp. 123) a léčebný dům I. P. Pavlov v Karlových Varech 3 (dům čp. 71) včetně pozemků a porostů celkem za Kč 21 500 tis. Kč, aniž by k tomuto prodeji byla udělena výjimka vlády /porušen § 45 odst. 1 a 2/.~~

12. ZZ Praha porušilo ustanovení kupní smlouvy uzavřené dne 25. 5. 1993 s firmou Schulze, s. r. o., ve které se smluvní strany dohodly:

"... na prodeji a koupi zásob léčivých přípravků, zdravotnického materiálu a techniky ... v množství doloženém řádnou inventurou ze dne 31. 5. 1993 ... Kupní cena je stanovena dohodou kupních stran a vyplyne z inventury, t.j. suma skladových cen dle inventurního zjištění snížená o 20 % z důvodu neprodejnosti části zásob a nákladů na očekávanou jejich likvidaci."

O d ů v o d n ě n í :

ZZ Praha poskytl firmě Schulze, s. r. o., při prodeji zásob dohodnutou slevu ve výši 20 %, tj. 31 382 tis. Kč, přestože nebyly dodrženy podmínky kupní smlouvy. O tuto částku ZZ Praha zvýšil ztrátu z hospodaření v r. 1993 a současně neoprávněně snížil stav majetku určeného k privatizaci.

Shrnutí:

V období zahájení přípravy na tuto kontrolní akci byl podán návrh na změnu v předmětu této kontroly. Namísto kontroly privatizace státních lázní a zdravotnických zařízení v působnosti MZd byla navržena kontrola privatizace stejných zařízení v působnosti okresů a obcí. Důvodem podání návrhu na tuto změnu byla skutečnost, že převážná většina státních lázní a zdravotnických zařízení v působnosti MZd byla zprivatizována v rámci I. vlny privatizace. Kolegium NKÚ však navrhovanou změnu neschválilo.

Nedostatky týkající se bývalých státních podniků SLL Luhačovice a SLL Poděbrady, zejména v oblasti účetnictví, nejsou z hlediska jejich nápravy již aktuální, protože u těchto SLL proběhla privatizace v roce 1992. Zbytkový státní podnik SLL Luhačovice vykazuje v účetnictví pouze dotaci poskytnutou ze státního rozpočtu k úhradě případné ztráty (podle stavu k 30. 6. 1995) ve výši 1 356 tis. Kč a akcie a. s. Balnea v hodnotě 400 tis. Kč. Zbytkový státní podnik Poděbrady vykazuje v účetnictví (podle stavu k 30. 6. 1995) aktiva ve výši 19 923 tis. Kč, z toho hmotný investiční majetek (budova) představuje částku 13 561 tis. Kč a akcie Balnexu částku 400 tis. Kč.

Při provádění kontroly u SLL M. Lázně bylo zjištěno, že nový nabyvatel privatizovaného majetku Léčebné lázně Mariánské Lázně, a. s., nesplnil povinnost, která na něj přešla ze schváleného privatizačního projektu. Nabyvatel byl vázán ve schváleném privatizačním projektu podmínkou uhradit půjčku ze státních prostředků poskytnutou prostřednictvím MZd ve výši 62 639 tis. Kč do státního rozpočtu ČR, a to do 6 měsíců od provedení zápisu do obchodního rejstříku. Výše uvedená akciová společnost byla zapísána do obchodního rejstříku dne 1. 5. 1992. Do 5. 9. 1995 (do dne kontroly) však tato akciová společnost půjčku do státního rozpočtu nevrátila. Půjčka je evidována jako pohledávka u Ministerstva financí.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu JUDr. Jiří Drábek.

Opravný list

Ve Věstníku Nejvyššího kontrolního úřadu, ročník III, částka 4 ze dne 29. 12. 1995, se v kontrolním závěru č. 95/8 na str. 301 v bodu 11 vypouští ve výrokové části kontrolovaná osoba Státní léčebné lázně Mariánské Lázně, s. p., a dále text uvedený na str. 302 v odst. 3 odůvodnění v tomto znění:

„Výzkumný ústav balneologický Mariánské Lázně (dále jen "VÚB"), jehož právním nástupcem jsou podle rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ČR č. j. PRO-075

- 29.4.1993 ze dne 14. 5. 1993 SLL M. Lázně, prodal na základě hospodářské smlouvy uzavřené mezi VÚB a Komerční bankou Praha budovu "Pelnář" v Mariánských Lázních (dům č.p. 123) a léčebný dům I. P. Pavlov v Karlových Varech 3 (dům č.p. 71) včetně pozemků a porostů celkem za Kč 21 500 tis. Kč, aniž by k tomuto prodeji byla udělena výjimka vlády /porušen § 45 odst. 1 a 2/“.

Uvedený text byl zahrnut do kontrolního závěru omylem.